

Alımlar: "Qripə qarşı peyvənd koronavirusa yoluxma riskini azaldır"

Niderlandın Radboud Universitetinin Tibb Mərkəzinin alımları qripə qarşı peyvənd olunanların koronavirusa yoluxma ehtimalının 47%, ikinci dalğada isə 50% daha az olduğunu aşkar ediblər.

"Report" xəber verir ki,

tədqiqatın nəticələri "medRxiv" nəşrində dərc edilib. Mütəxəssisler qrip peyvəndinin müyyənən rəsədə koronavirusdan qoruduguına inanırlar.

Qeyd edək ki, pandemiyanın ilk dalğası zamanı alımlar Niderlandda xəstəxana işçiləri arasında araşdırma aparıblar və qripə qarşı peyvənd olunanlar arasında koronavirusa yoluxma riskinin digərlərinə nisbətən 47% aşağı olduğunu sübut ediblər.

Gülə-gülə, Yaqub bəy!

Bəlkə bir gün arzularınız gerçek olar

Həmi "Ayrlıq"la bölünmüş Vətənin hesrat neğməsi ilə yad etdi onu. Menim isə ilk aklıma gelen "Dəniz" mahnısı oldu. Nə vaxt qəməgin ol-sam, bir az üzülsəm dinləyirdim, elə pozitiv enerji ötürürdü ki... İndi mahnimin ifaçısının dünyadan köcdüyünə inana bilmirəm. Axi hə zəman gülərəz, həyatdolu adam nece bir xəstəliyə möglüb ola bilər? Amma təessüf ki, o da koronaya yenildi.

(səh.7)

Gorus-Qafan yolu ilə Azərbaycan ərazisinə qanunsuz keçən iranlı sürücülər saxlanılıb

Məsələ ilə bağlı Daxili İşlər Nazirliyi açıqlama yayıb

Erməni mətbuatında Gorus-Qafan avtomobil yolunda İrandan gələn iki yük maşının sürücüsünün Azərbaycan polisləri tərəfindən saxlanması ilə bağlı məlumatlar yayılıb.

Məsələ ilə bağlı Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) mətbuat xidmətinin rəisi, Ehsan Zahidov açıqlama-sında bildirib ki, saxlanılan sürücüler qanunsuz yollarla Azərbaycan ərazisinə daxil olublar: "Ermənistandan qanunsuz yollarla Azərbaycan ərazisinə keçən avtomobiller Daxili İşlər Nazirliyinin, Dövlət Gəmərük Komitəsinin və Dövlət Sərhəd Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən müyyən edilərək saxlanılıb".

O bildirib ki, həmin avtomobillərin sürücüləri barəsində Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun müvafiq tədbirlər görüləcək.

□ № 167 (5448), 2021-ci il

Qiyməti 40 qəpik

SORQ

Günəş Şərqdən doğur!

www.sherg.az

16 sentyabr 2021-ci il (cümə axşamı)

Prezident yarımstansiyanın açılışında iştirak edib

Dövlət başçısı görülecek işlərlə bağlı tapşırıq və göstərişlərini verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev paytaxtın Xəzər rayonunda yeni tikilən 110/35/10 kilivoltluq "Buzov-na-1" yarımstansiyasının açılışında iştirak edib.

"Azərişiq" ASC-nin sədri Vüqar Əhmedov Prezident İlham Əliyevə yarımstansiyada görülen işlər barədə məlumat verib.

Mehriban Əliyeva Bilik günü ilə bağlı paylaşım edib

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva 15 Sentyabr - Bilik günü münasibətli paylaşım edib.

Paylaşımda deyilir: "Öziz məktəblilər və tələbələr! Sizi Bilik Günü münasibətli səmimi-qəlbən təbrik edirəm. Qoy yeni tədris ili parlaq, yaddaşdan, səməralı olıñ ve size çoxlu biliq, uğur və nailiyyətlər getirsin! Sizin zeruri biliq və vərdişlər qazanmağınız, istedən və qabiliyyətinizi inkişaf etdirməyinize kömək göstəren bütün müəllimlərə təşəkkürümüz bilidir! Her birinə möhkəm cansağlığı, gümrəhliq, tükənməz enerji, əzmkarlıq, gözəl əhval-ruhiyyə və elə qiymətlər arzulayıram!"

Baki Türkün göz bəbəyi

Şanlı tarix heç vaxt unudulmayacaq

Dünen Bakının daşnak-bolşevik işgalindən azad edilməsinin 103-cü ildönümü münasibətəile paytaxt küçələrində "Azerbaycan-Türkiyə qardaşlığı əbədi və sərsilməzdir" devizi altında hərbi orkestrlərin müşayiəti ilə hərbçilərin yürüyü keçirilib. Yürüş üç istiqamətdə - Şəhidlər Xiyabanı və 28 may küçəsindəki Səməd Vurğun bağından start götürüb. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yürüyü qatılan her neçə generali Şəhidlər Xiyabanını və Türk Şəhidliyini ziyanət edərək, əklil qoyublar.

Hərbi qulluqçular ciyinlərində Azərbaycan və Türkiyənin dövlət bayraqlarını daşıyıblar. Yürüşdə hərbi orkestrin müşayiəti ilə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin 150 nefer şəxsi heyəti iştirak edib. Yürüşlər paytaxtdan əlavə Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt və Şuşa şəhərlərinin mərkəzi küçələrində

103 il sonra Türkiye yenə Bakıya salam və sevgilərini çatdırıdı

de keçirilib. Xatırladaq ki, 1918-ci il sentyabrın 15-de Nuru Paşanın rəhbərlik etdiyi Qafqaz İsləm Ordusu və Azərbaycan Korpusu Bakıya daxil olaraq şəhəri erməni-bolşevik işgalindən azad edib. Bununla da həm Azərbaycanın müstəqilliyi temin olunub, həm də ermənilərin və bolşeviklərin Bakı və ətraf rayonlardakı ağılığına son qoyulub. Bakının erməni-bolşevik işgalindən azad edilmişsi XX əsr Azərbaycan tarixinin en şərfləşmişlərindən biridir. 1918-ci il mayın 28-de Azərbaycanın müstəqilliyinin elan olmasına bax-mayaraq, ölkə ərazisinin bir hissesi - Bakı və ətraf ra-

yonlar erməni-bolşevik işgal altında idi. Belə vəziyyətdə isə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi təsəvvür oluna bilmedi. Müsteqilliye təze qovuşmuş, beynəlxalq alemdə həle tanınmayan genç dövlətimizin erazi bütövlüyünü temin etmək imkanları həle yeterince de-yildi. Özünün ağır durumuna rəğmən, Osmanlı Türkisi qardaş Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin etmək məqsədilə Nuru Paşanın komandanlığı ilə Qafqaz İsləm Ordusunu Azərbaycana gəndərdi.

Paşinyan Bakını dəstəklədi

Azərbaycan polisinin iranlı sürücüləri yoxlaması qanunidir

"2020-ci ilin dekabrında Ermənistan Silahlı Qüvvələri Sovet Ermanistanının sərhədlərinə çatılıb. Bu addım

yeni hərbi gərginlikdən qaćmaq üçün atılıb".

"Report" "Sputnik Armeniya"ya istinadən xəber verir ki, bunu Ermanistanın Baş naziri Nikol Paşinyan Gorus-Qafan avtomobil yoluñ Azərbaycan ərazisindən keçən hissəsində irana məxsus yüksək məşinlərin Azərbaycan polisi tərəfindən yoxlanılması ilə bağlı suali cavablandırırankən de-yib.

Onun sözlərinə görə, bununla da sovetdən qalma inzibati sərhəd dövlət sərhədine çevrilib: "Gorus-Qafan avtomobil yoluñ iki yerde Ermənistan Respublikası və ya Sovet Ermanistanı orasından cixır. Məhz buna görə də məlum rayonlarda hamının gördüyü ləvhələr quraşdırılıb və dayaq məntəqəsi yaradılıb".

N.Paşinyan bildirib ki, 2020-ci ilin dekabrında bu yoldan nəqliyyat vasitələrinin təkimi istifadə edilmesinə dair razılıq alda olub: "Razılışmanın mətnində xərçi ökələrə məxsus yüksək məşinlərin daşınması nəzərdə tutulmadığından, ehtimal edirəm ki, bu sərhədte Azərbaycan tərəfi həmin məqəndən istifadə edir".

Həkimdən xəbərdarlıq

Uşaqlar yoluxduqdan sonra yeni sindrom yaranı bilər

"Pandemiya dövründə tədrisin necə təşkil olunması ilə bağlı Şəhiyyə Nazirliyinin qaydaları var".

Bunu Şəhiyyə Nazirliyinin mütəxəssis-experti Teyyar Eyvazov deyib.

O bildirib ki, valideynlər her gün övladları ilə səhərbət etməlidirlər. Delta şəhərinin səhəhətində problem olmamışsa valideyn onu məktəbə göndərməməlidir. Delta şəhərinin sürətini yaxşılaşdırmaq alaraq, ailədaxili yoluoxa halları müşahidə oluna bilər. Odur ki, valideyn evde övladının bədən harəkatını mütəmadi yoxlanılmalıdır".

T.Eyvazov xatırladı ki, bəzi uşaqlarda infeksiyaya yoluxduqdan sonra yeni sindrom yaranı bilər:

"Yoluxma halları uşaqlar arasında adətən ağırlaşma səbəb olur. Məktəblərin açılması küləviliyin olması deməkdir. Uşaqların yoluxmaması üçün bütün lazımi addımlar atılmalıdır".

Sabiq icra başçısının gözləri tutuldu

Şəmsəddin Xanbabayev əməliyyat olundu

Xaçmaz Rayon icra

Hakimiyyətinin sabiq başçısı Aka-demic Zerife Əliyeva adına

Milli Oftalmologiya Mərkəzinə yerləşdirilərək, əməliyyata olunub. Məsələ ilə bağlı açıqlama veren Şəmsəddin Xanbabayev bildirib ki, dənən xəstəxanadan eve buraxılıb: "Gözərimi mirvani suyu ilə tutulub. Həkimlərin səyi nəticəsində görme qabiliyətim nisbetən berpa olundu. İnşallah tədricən, müalicələrə düzələcəm".

Daha 2 064 nəfər koronavirusa yoluxub

28 nəfər ölüb, 3 831 nəfər müalicə olunaraq sağalıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 2 064 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 3 831 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərargahdan Trend-ə verilən məlumatda görə, COVID-19 üçün götürürlən analiz nümunələri müsbət çıxmış 28 nəfər vefat edib.

İndiyədək ümumiyyətde 465 390 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müyyən edilib, onlardan 420 025 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 6 195 nəfər vefat edib, aktiv xəste sayı 39 170 nəfərdir.

ərazilərdə "Azərişq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən "Ağlı şəbəkə konsepsiyası" esa-sında görülmüş işlər barədə məlumat verilib.

Bildirilir ki, Şuşa şəhər və Suqovuşan qəsəbesinin elektrik təchizatının təmin edilməsində ilk dəfə müasir tipli mühafizəli və izolyasiyalı kabel xətti, paylayıcı şəbəkə modeli tətbiq olunub. Ümumilikdə, işğaldan azad edilmiş ərazilərin elektrik enerjisi ilə təchizatda innovativ texnologiyaların tətbiqi uğurla davam etdirilir. Belə ki, müasir tipli mühafizəli və izolyasiyalı kabel xəttlerin texniki-iqtisadi səmərəliliyini artırmaq məqsədilə yeni fiber-optik kanalla təchiz edilmiş mühafizəli kabellərin tətbiqi nəzerde tutulub. Bununla da həm elektrik enerjisi, həm də keyfiyyətli internet şəbəkəsinin örtülməsi müümökündür. Beləliklə, "ağlı şəhər" və "ağlı kənd" layihelerinin həyata keçirilməsində müümök həməniyyət kəsb edən yüksəksürlü internet şəbəkəsinin yaradılması üçün eləvə infrastrukturun qurulması-

Prezident yarılmstansiyanın açılışında iştirak edib

Dövlət başçısı görüləcək işlərlə bağlı tapşırıq və göstərişlərini verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev paytaxtin Xəzər rayonunda yeni tikilən 110/35/10 kilovoltluq "Buzovna-1" yarılmstansiyasının açılışında iştirak edib.

"Azərişq" ASC-nin sedri Vüqar Əhmədov Prezident İlham Əliyeva yarılmstansiyada görülen işlər barədə məlumat verib.

Dünyada davam edən pandemiya və iqtisadi-maliyyə çatışlıklarına baxmayaraq, dövlət başçısının birbərə döşqəti sayesində ölkəmizdə çox mühüm sosial infrastruktur layihələri uğurla və ardıcıl şəkildə icra olunur. Bu layihələr arasında respublikanın bütün şəhər və rayonlarının, o cümlədən paytaxtin elektrik təsərrüfatının müasirşədirilməsi iştirak etmədən həyata keçirilən silsilə və kompleks yenidənqurma tədbirlərinin xüsusi həməniyyəti var. Azərbaycan Prezidentinin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən bu layihələr, ilk növbədə, insanların sırfı rəhahının daha da yaxşılaşdırılmasına, onların rahatlığının təmin edilməsinə, sosial məsələlərinin həllini yəniblər. Bu, eyni zamanda, elektrik enerjisine tələbatın ödənilməsi, elektrik şəbəkələrində yüklenmələrin azalması, texniki itki in minimuma endiriləməsi baxımından da çox önemlidir.

Hərəkət proqramlarının icrası ilə bağlı Bakı şəhərinin elektrik təchizatının daha da yaxşılaşdırılması üçün genişmiyən tikinti, yenidənqurma və temir işləri aparılır. Bu işlərin davamı olaraq, Xəzər rayonu ərazisində "Buzovna-1" yarılmstansiyası tikilib. Yeni yarılmstansiya artan tələbatı ödəmək, Buzovna, Zuqluba, Albalılıq, Bilgəh, Nardaran, Məstəğə qəsəberəlinin, dövlət həməniyyəti obyektlərinin, həmçinin istirahət, turizm, tibb obyektlərinin fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin edilməsində böyük rol oynayacaq.

Yarılmstansiya məsafədən idarə olunan SCADA dispetçer sistemini qoşulub, en müasir qırğular və avtomatika sistemi ilə təchiz edilib. Ümumilikdə, "Azərişq" ASC tərəfindən yeni inşa olunan qapalı tipli yarılmstansiyalar da texniki və texnologiyaların xüsusi döşqəti verilir. Paytaxtin digər ərazilərində 110, 35 və 0,4 kilovoltluq oturucu xətər kabelle yaralı borular və tuneller vasitəsilə cəkilib ki, bunların tətbiq istismar müddəti baxımından etibarlılığı 2-3 dəfə çoxdur.

Prezident İlham Əliyev "Buzovna-1" yarılmstansiyasını işə salıb.

Dövlət başçısına işğaldan azad olmuş

na ehtiyac qalmır ve iqtisadi səmərəlilik göstəriciləri yüksəlir. Diger tərəfdən her bir abonentin bir kabel xətti ilə həm elektrik enerjisi, həm də dayanğılı və yüksəksürlü optik kanalla internet və rabitə xətlərinə çıxışı olacaq.

İşgaldən azad edilmiş ərazilərdə "ağlı şəbəkə" konsepsiyası üzrə müasir, dala dayanıqlı ikiplili 110/35 kilovoltluq şəbəkələrin iqtisadi esaslandırılması heyata keçirilib. Ənənəvi şəbəkələr müqayisədə bu tip şəbəkələrdə elektrik təchizat sxemli sadələşdir, etibarlılıq və rentabellik dəfələrlə artır, 6 ilədək tikinti müddətində, layiheləndirmə və sənədləşdirmə vaxtı, 60 min hektardan çox faydalı torpaq sahəsinə qənaət edilir. Müasir şüse lifli, kompozit materialdan hazırlanmış dayaqlar quraşdırılır ki, onlar da sərt iqlim və istismar şəraitində düzənləmələnmiş olmaqla yanaşı, dala az xərc tələb edir. Beləliklə, müasir texnologiyaların tətbiqi nəticəsində elektrik təchizatı şəbəkəsinin dayanıqlığı artırılaraq böyük miqdarda maliyyə vəsaitinə qənaət olunacaq.

Dövlət başçısı görüləcək işlərlə bağlı tapşırıq və göstərişlərini verib.

Azərbaycanın Aİ yanında Nümayəndəliyinə yeni başçısı təyin olunub

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Belcika Krallığında fövqələde və səlahiyyətli səfiri V.I.Sadiqovun eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının Avropa İttifaqı yanında Nümayəndəliyinə başçısı təyin edilməsi haqqında Sərençam imzalayıb.

Sərençamə esasən, Azərbaycan Respublikasının Belcika Krallığında fövqələde və səlahiyyətli səfiri Vəqif İsmayılov oğlu Sadiqov eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının Avropa İttifaqı (Al) yanında Nümayəndəliyinə başçısı təyin edilib.

Azərbaycan, Türkiye və Pakistan xüsusi təyinatlılarının təlimi davam edir

Azərbaycan, Türkiye və Pakistanın Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən "Üç qardaş - 2021" beynəlxalq təlimi davam edir.

Müdafiə Nazirliyindən "Şərq"ə verilən məlumatə görə, təlimin növbəti mərhəlesində Xüsusi Təyinatlı bölmələr şəhər düşmənin arxasına quru, hava, su yolu ilə keçid, pusqu, basqın, eləcə də amfibiya və hava desant hərzi üzrə məşqələrlərə səmərəli təcrübə mübadiləsi etməklə yanaşı, həmədə qarşıya qoyulan tapşırıqları müvəffeqiyyətlə icra edilər.

İcra başçıları əməkhaqqına qane olub, xalqa xidmət etməlidir

"Əqidəsi düzgün olan adam vəzifəsini qanun ərzivində icra etməli, pis yollara düşməmeli"dir"

Elman Məmmədov:

Təyin edərkən onlara öz xəbərdarlıqlarını edir: "Ölkə başçısı həmşə yeni icra başçılara noticə çıxarma-lı olduqlarını söyləyir. Sehv yolu döşən, vəzifəsinin öhdəsindən layiqince gələ bilməyənlər, rüştə və korrupsiyaya qurşanınanlar aqibətə həbsdən sabiq icra başçılının aqibəti kimi olur. Kimse varlanmadan ötrü vəzifəsindən sui-iştəfədə edirse, onu yaxşı tale gözlemir. Ona görə deyilənlərən nəticə çıxmamaq lazımdır. Tebbi ki, cənab Prezident tələb etmişdir. Vəzifəsindən ötrü vəzifələrini təyin etmək və tədribin deydi.

Səki Ağ Cinayətlər Məhkəməsi vəsətəti təmin edib və sabiq icra başçısının barədə başqa yere getmək barədə ittizim tədribi seçilib. Əslində korrupsiya və rüştə qurşanın, xalqa xidmət avəzində şəxsi mənafələrinin güdünləndirilməsi və icra başçılara təsdiq olunması bu cür tale ilə üzülmələri gözlənilən idi. Ancaq bu durumun digər məmərlərə dərs olduğunu söyləmək bir az çətindir.

Məsələ ilə bağlı "Şərq"ə danişan millet vəkili Elman Məmmədov təyin edib ki, cənab Prezident hər dəfə icra başçılарını vəzifəyə

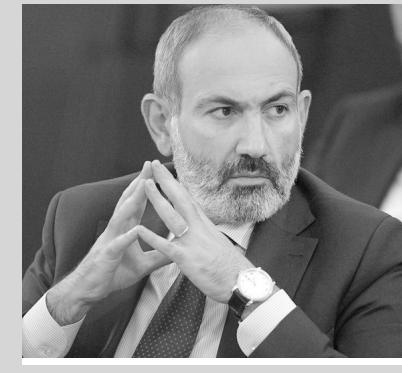
Yeganə Bayramova

Ermənistan hökuməti Türkiyə ilə dialoqa hazırlıdır

Paşinyan qeyd edib ki, əger dialoq başlayacaqsa, Ermənistan hökuməti təbii olaraq bu barədə vətəndaşlarını məlumatlaşdırmalıdır

Ermənistan hökuməti Türkiyədən dialoqun qurulması ilə bağlı gələn siqnalı müzakirə etməyə hazırlıdır. APA-nın "Sputnik Armenia" ya istinadən verdiyi xəbər görə, bu barədə bu gün Nikol Paşinyan parlamentdə deputat Sarkis Xandanyanın sualını cavablandırırankən deyib.

Baş nazirin sözlerine görə, artıq bir sira beynəlxalq tərefdəşlər İrəvan və Ankara arasında dialoq qurulmasına yardım etməye hazır olduğunu bəyan edib.

Yenə rəsmi Bakının səbrini sınayırlar

Yücel Karaüz: "Ancaq Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının öhdəsindən gələ bilməyəcəyi heç bir problem yoxdur"

məz. Ancaq digər tərefdən de quruda, denizdə və havada heç bir şəkildə ne özümüzün, ne də dost və qardaşlarımızın haqqının, hüququnun tapdanmasına icazə verir". Nazirin sözlerine görə, Türkiye və Azərbaycanın birgə uğurlu hərbi təlimlər düşmənləri qorxuya salır, dost və qardaşları həyecanlaşdırır. Bir daha qeyd edir ki, Azərbaycana qarşı təhdidləri özüməze qarşı təhdid siyasiq"ı.

Azərbaycanın Müdafiə naziri Zakir Həsənov bayan edib ki, son dövrər keçirilən təlimlərin nəticəsində Azərbaycan ordusunu böyük tacrube qazanıb. Onun sözlerine görə, ikı ölkə arasında keçirilən təlimlər bundan sonra da davam edəcək: "Azərbaycan işgal altında təqədümələri azad etmək üçün başlatdığı eməliyyatlar zamanı daim Türkçənin desəyini görüb. Mühərribe vaxtı Türkçə Prezidenti, Türk Milli müdafiə naziri və digər yüksək vəzifələr Azərbaycanın siyasi, mənəvi və diplomatik destək veriblər. Onların bayatları Azərbaycanın tek olmadığını, Türkçənə hər zaman Azərbaycanın yanında olduğunu, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının sarsılmazlığını bütün dünyaya göstərir. Türkçə kim qardaşımızın yanımızda olması bize güclə verir. Azərbaycan xalqı Türkçənə destəyini yüksək qiymətləndirir. Türkçə tərəfindən göstərilən dəstəy dərin təşəkkürməli bildirilir".

Türkiyənin Azərbaycandakı səfərlərinin keçmiş hərbi attaşesi, təqədümələri olan general-major Yücel Karaüz "Şərq"ə açıqlamasında ilk növbədə Bakının işgalan azad edildiyi 15 sentyabr günü münasibəti ilə Azərbaycan xalqını təbrik etdiyi deyib. Karaüz Qaftaz İsləm Ordusunun komandanı Nuru Paşa başda olmaqla düşmənle mübarizədə şəhid olmuş qəhrəmanı və Azərbaycan türkleri ölməz ruhlarını rahmet və minnət duyusuna ilə yad etdiyi söyləyib. Generalın sözlerindən görə, mehz həmin fedakar qəhrəmanların sayesində Xəzərin sahilində güclü və müasir Azərbaycan dövləti yaranıb. Şuşa Beyannamesi kimi mötəbər bir sənəd imzalanıb: "Vətən mühərribe vəzifəsindən sonra da gərgin proseslərin yaşandığını vurgulamışdır. Əfsuslus olsun ki, Ermənistanın onun havadarları 10 noyabr üçətrli anlaşmasının müddələrinə əməl etmələr. Əlavə zaman qazanımaq, əldə edilən böyük qələbənin uğurlu neticələrini münkün qədər yoxlamak üçün illərəndən gələn edilər. Ancaq bir şeyi unudurlar ki, 44 günlük savaş zamanı Azərbaycanın yanında duran Türkiye daha qətiyyətli şəkildə öz qardaşları ilə birlikdədir. Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının öhdəsindən gələ bilməyəcəyi heç bir problem yoxdur. İki dövlətde vəzifə başına gələn yüksək rütbəli hərbçilər qardaşlıq jəsti olaraq ilk ziyyərətlərini Ankara

ralitetin qardaş ölkəyə səfərləri 4 türk generalın Türkiye Silahlı Qüvvələrini Azərbaycanda təmsil edən Xüsusi Komandanlığı təyin edilmişdir. Xüsusi Komandanlıq Azərbaycanda 1992-ci ildən fealiyyət göstərən, bugüne qədər dəha aşağı rütbəli zabitlərə təmsil olunduğu deyilir.

Türkiyənin Azərbaycandakı səfərlərinin keçmiş hərbi attaşesi, təqədümələri olan general-major Yücel Karaüz "Şərq"ə açıqlamasında ilk növbədə Bakının işgalan azad edildiyi 15 sentyabr günü münasibəti ilə Azərbaycan xalqını təbrik etdiyi deyib. Karaüz Qaftaz İsləm Ordusunun komandanı Nuru Paşa başda olmaqla düşmənle mübarizədə şəhid olmuş qəhrəmanı və Azərbaycan türkleri ölməz ruhlarını rahmet və minnət duyusuna ilə yad etdiyi söyləyib. Generalın sözlerindən görə, mehz həmin fedakar qəhrəmanların sayesində Xəzərin sahilində güclü və müasir Azərbaycan dövləti yaranıb. Şuşa Beyannamesi kimi mötəbər bir sənəd imzalanıb: "Vətən mühərribe vəzifəsindən sonra da gərgin proseslərin yaşandığını vurgulamışdır. Əfsuslus olsun ki, Ermənistanın onun havadarları 10 noyabr üçətrli anlaşmasının müddələrinə əməl etmələr. Əlavə zaman qazanımaq, əldə edilən böyük qələbənin uğurlu neticələrini münkün qədər yoxlamak üçün illərəndən gələn edilər. Ancaq bir şeyi unudurlar ki, 44 günlük savaş zamanı Azərbaycanın yanında duran Türkiye daha qətiyyətli şəkildə öz qardaşları ilə birlikdədir. Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının öhdəsindən gələ bilməyəcəyi heç bir problem yoxdur. İki dövlətde vəzifə başına gələn yüksək rütbəli hərbçilər qardaşlıq jəsti olaraq ilk ziyyərətlərini Ankara

"Ankara-Bakı tandemini bütün dünyaya mesaj verir ki, Azərbaycan və Türkiye'nin Cənubi Qafqazda qalıcı sülh üçün dəha 28 il gözləmək niyyəti yoxdur"

ve Bakıya edirler. Son günler ərzində Azərbaycan və Türkiye generalitetinin nümayis etdirildiyi qardaşlıq mənzərəsi 27 sentyabrda əvəl bir neçə dəfə görülmüş. İki ölkənin hərbi sahədə eməkdaşlığı, müttəfiqliy Şuşa Beyannamesi ilə taclandırıldı, ən üst seviyyəyə qalxdı. Ankara-Bakı tandemini bütün dünyaya mesaj verir ki, Azərbaycan və Türkiye'nin Cənubi Qafqazda qalıcı sülh üçün dəha 28 il gözləmək niyyəti yoxdur. Hər kəs Azərbaycanın ərazi bütövlüyü hörətməlidir. Ermənistan ise öz təxribatlarından dərhal vəzifələri keçirməlidir. Qayamın bölgədə barış və əməkdaşlığı nail olmaqdır və buna nail olmaq üçün əməlizdən gələnə əsirgəməyəcəyik".

General vurğulayıb ki, Rusiya və başqa ölkələr Ermənistanı yeniden silahlanmağa cəhd göstərir. Ermənistanın Azərbaycanla sərhəddə təxribatlarına göz yumulur: "Yeni resmi Bakının səbəsinə, qardaş ölkənin erazi bütövlüğünü hörətməsi və əməkdaşlığı qəyd-sərtli

**103 il
sonra
Türkiyə
yenə
Bakıya
salam və
sevgilərini
çatdırıldı**

Bakı Türkün göz bəbəyi...

Şanlı tarix heç vaxt unudulmayacaq

İsmayıllı Qocayev

Dünen Bakının daşnak-bolşevik işğalından azad edilməsinin 103-cü ildönümü münasibətlə paytaxt küçələrində "Azerbaycan-Türkiyə qardaşlığı obədi və sarsılmazdır" devizi altında hərb orkestrinin müsəviyyəti ilə hərbçilərin yürüyü keçirilib. Yürüük iki istiqamətdə - Şəhidlər Xiyabanı ve 28 may küçəsindəki Səməd Vurğun bağından start götürüb. Azerbaycan Silahlı Qüvvələrinin yürüşə qatılan bir neçə generali Şəhidlər Xiyabanını və Türk Şəhidliyini ziyarət edərək, ekil qoyublar.

Hərbi qulluqlarçılarının mərkəzində Azerbaycan ve Türkiyənin dövlət bayraqlarını daşıyıblar. Yürüşdə hərbi orkestrin müsəviyyəti ilə Heydər Əliyev adına Azerbaycan Ali Hərbi Məktəbinin 150 nəfər şəxsi heyeti iştirak edib. Yürüşlər paytaxtdan əlavə Naxçıvan, Gence, Sumqayıt və Şuşa şəhərlərinin mərkəzi küçələrində keçirilib. Xətirlədək ki, 1918-ci il sentyabrın 15-də Nuru Paşanın rəhbərliyi etdiyi Qafqaz İslam Ordusu ve Azerbaycan Korpusu Bakıya daxil olaraq şəhəri erməni-bolşevik işgalindən azad edib. Bununla da həm Azerbaycanın müstəqilliyətini təmin olunub, həm de ermənilərin ve bolşeviklərin Bakı və ətraf rayonlarda aqalığına son qoyulub. Bakının erməni-bolşevik işgalindən azad edilmiş XX əsr Azerbaycan tarixinin en şərəfli sehifelerindən biridir. 1918-ci il mayın 28-de Azerbaycanın müstəqilliyinin elan olunmasına baxmayaraq, ölkə əraziyinin bir hissəsi - Bakı və ətraf rayonlar erməni-bolşevik işğalı altında idi. Belə vəziyyətdə isə Azerbaycanın dövlət müstə-

qılılı teşəvvür oluna bilməzdi. Müstəqilliye təzə qovuşmuş, beynəlxalq aləmdə həle tənənmayan gənc dövlətimizin ərazi bütövülüyüն temin etmək imkanları həle yetərince deyildi. Özünün ağır durumuna rəğmən, Osmanlı Türkisi qardaş Azerbaycanın ərazi bütövülüyünü temin etmək məqsədilə Nuru Paşanın komandanlığı ilə Qafqaz İslam Ordusunu Azerbaycana göndərdi. Avropanın dövlətlərinin türk qoşunlarının Azerbaycana gəlməsinə etiraz etməsinə baxmayaraq, qardaş köməyini eşrigəməyen Osmanlı Türkisi 1918-ci ilin avqust-sentyabr aylarında öz tarixi vəzifəsini şərəfli yerine yetirdi. Sentyabrın 15-de Qafqaz İslam Ordusu tərəfindən qədarsız köməyi heç vaxt unudulmayacaq, Azerbaycan xalqı tərəfindən daim minnətliyli hissə ixtiraşlanacaq.

man türk eserlerinin şücaeti və qanı basına Bakı və digər rayonların azad olunması ilə Azerbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti öz hakimiyyətini ölkənin bütün hüdudlarında təmin etdi. Bununla da 1918-ci ilin martından başlayaraq erməni dəsnəklərinin və bolşeviklərin Bakıda və Azerbaycanın digər bölgələrində birge həyata keçirdikləri qanlı qırğınlara və özbaşılıqla son qoyuldu. Möhtəşəm və tarixi qələbedən sonra Azerbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin paytaxtı sentyabrın 17-də Gəncə şəhərində Bakıya köçürüldü. Aradan üzən illər keçməsinə baxmayaraq, Qafqaz İslam Ordusu tərəfindən göstərilən qardaşlıq köməyi heç vaxt unudulmayacaq, Azerbaycan xalqı tərəfindən daim minnətliyli hissə ixtiraşlanacaq.

Türkiye rəhbərliyi başda olmaqla digər rəsmilər de Bakının azad edilməsi münasibəti ilə Azerbaycan xalqına təbrizlər ünvanlıylar.

Prezident Recep Tayyib Erdoğan Azerbaycan xalqına salam və sevgilərini çatdırıb:

"Dost və qardaş Azerbaycanın paytaxtı Bakının işğaldən qurtuluş ildönümünü ürkəndən təbriz edir, Qafqaz İslam Ordusunun Komandani Nuru Paşanı və qəhrəman eserlərini rəhmətə anıram".

Prezidentin sözçüsü İbrahim Kalın da "Twitter"da bildirib ki, bir esr sonra eyni rəhber və ezm Qarabağda da azad etdi: "Türk-İzmir qardaşlığı obədi olacaq".

Türkiyənin Xarici İşlər naziri Məvlud Çavuşoğlu da xatırladı ki, Bakının quruluşunun 103-cü ildönümündə artıq Qarabağ da zəddi: "Öziz şəhidlərimizi rəhmətə anıram. Ruhları şad olsun". Türkənin Gencədəki Baş konsulu Zeiki Öztürk 15 sentyabr gününü Azerbaycan xalqına ailə şərəfi təxələrdən biri adlandırdı: "Qafqaz İslam Ordusu Bakının azad edilməsində böyük şücaətlər göstərib, onun tərkibində vuruşan yüzlərə türk əsgərlərinin qəhrəmənlik zirvəsinə yüksəlib".

Bakının azad olunması Azerbaycan-Türkiyə dostluğu və qardaşlığı zəminində müstəsna əhəmiyyət daşıyan böyük hadisədir.

Türkiyənin Azerbaycanda sefiri Cahit Bağcı da sosial şəbəkədə 15 sentyabr bu cür yad edib: "Bu vacib gündə Qafqaz İslam Ordusunun müzəffər komandani Nuru Paşanı, onun qəhrəman ordusunu və Qafqazın başlarında yatan minlərlə şəhidimizi rəhmətə anıraq. Tək millet, iki dövlət".

Yeni Azerbaycan Partiyası sedirin müvənni - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov jurnalistlərə açıqlamasında bildirib ki, Azerbaycan və Türkiye Qafqazda yəni real illər yaradıb: "Bu gün çox eləmetdər bir gündür. 103 il əvvəl Nuru Paşanın komandanlığı ilə Qafqaz İslam Ordusu Azer-

baycan Ordusu ilə Bakı şəhərini bolşevik-dəsnək qüvvələrindən azad edib. Azerbaycan-Türkiyə dostluğu və qardaşlığı tarixi köklərə əsaslanır. Bakının işğaldən azad edilməsi zamanı 5 mindən çox türk əsgəri öz canını qurban verib. Bu hadisələr Azerbaycan xalqının yaddaşına hekk olunub. Azerbaycan xalqı her zaman türk şəhidlərinin xatirəsini ezziz tutur. Bakı Türk Şəhidliyi abidəsi Azerbaycan-Türkiyə dostluğunun qardaşlığını bir rəmziidir. Bura xalqımızın ehtiramla yad etdiyi məkəna çevrilib".

YAP sedirinin müvənni qeyd edib ki, Azerbaycan-Türkiyə münasibətləri yüksələn xəta inkişaf edir: "Bizim ortaq mədəniyyətimiz, dilimiz, dinimiz var. İki ölkə arasında dünyada analoqu olmayan münasibətlər sistemi qurulub. Bizim dostluq və qardaşlıq münasibətimiz 102 ildən sonra da tekrar olunub. Azerbaycanın haqqı savaşında Türk mənəvi və siyasi dəstək göstərib. Türkiye Veteran mühərribesində

Azerbaycanla bir olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirilib. Bu gün Azerbaycan-Türkiyə münasibətləri müttəfiqlik zirvesinə uca lib. Azerbaycan və Türkiye prezidentlərinin şəxsi münasibətləri, qardaşlığı bütün sahələrdə əməkdaşlığı, görülen işlərə öz töhfəsinə verməkdedir. Her iki ölkə başçısının iştirakı ilə imzalanın Şuşa Beyannamesindən sonra da görülen işlər göz qabağındadır".

Millet vəkili Ceyhun Məmmədov "Şərq"ə bildirib ki, 1918-ci il sentyabrın 15-də Bakının işğaldən azad edilmiş Azerbaycan-Türkiyə dostluğu və qardaşlığı tarixinə yazılın şanlı səhifələrdən:

"Bu dostluq və qardaşlıq bu gün de uğurla davam etdirilir. Bu əlaqələrin inkişafında və möhkəmlənməsindən Prezident İlham Əliyev və Türkiye Prezidenti Recep Tayyib Erdoğanın müstəsna xidmətləri var. Azerbaycan həm ötenin evvəllerində, həm də Veteran mühərribesində zamanı Türkəyin verdiyi dəstəyi heç zaman unutmayacaq. Türkiye-Azerbaycan dostluğu sarsılmaz və əbədidir!".

"Laçın dəhlizi açıq qapı deyil"

Tofiq Zülfüqarov:

"Orada Azerbaycanın xidmət orqanları, o cümlədən gömrük xidməti fəaliyyətə başlamalıdır"

Azerbaycan-Rusiya-Ermenistan arasında üçüncü bayannamənin imzalanmasından, az qala, bir il ötür.

Amma sənədə öksini tapmış şərtlər, o cümlədən Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə bağlı bənd icra edilmiş. Bu isə o deməkdir ki, razılaşmaya imza atan digər tərəflər - Moskva və İrəvan ciqiliq edirlər. Amma əlbətə, sənəsənəkələr bənd davam edə bilmez. Çünkü torpaqlarını işğaldən etmiş rəsmi Bakının Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı müthüm planları var.

Bu barədə "Şərq"ə dənişən keçmiş xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarovun fikrincə, düşmən məsələyə dekonstruktiv yənəş:

"Bunu müzakirə etmək hələ tezdir. Əvvəlcə bir çox məqamlar həllini tapmalı, o cümlədən oradan keçən dəmiryolu bərpə edilməlidir. Ümumiyyətlə isə baxışlar fərqlidir. Ermənistən Azerbaycanın mövqeyini və

Nəsiman Yaqublu:
"Qafqaz İslam Ordusu təkcə Bakını, Şuşanı yox, həm də Azerbaycan dövlətçiliyini xilas etdi"

Müdafiə Nazirliyinin bir qrup hərbi qulluqları Bakıda Türk Şəhidliyi abidəsinə ziyarət edib. Ziyarətde generallar da olub. Onlar abida önüne ekili qoyulub. Sonra Azerbaycan və Türkəyin dövlət himmləri səsəndirilib. Xətirlədək ki, Bakının işğalçı erməni-bolşevik birələrindən azad olunmasından 103 il ötür.

Tofiq Zülfüqarovun sözlərinə görə, Azerbaycan Laçın dəhlizi ilə bağlı müvafiq addımlar atmalıdır: "Biz Laçın dəhlizinin təşkilatçıları ilə bağlı müvafiq addımları atıfədən qarşı deyilim. Amma oradan Qarabağın iranlılar, fransızlar... gedir. Bu, narahatedicisi məsələdir. Laçın dəhlizi açıq qapı deyil. Orada Azerbaycanın xidmət orqanları, o cümlədən gömrük xidməti fəaliyyətə başlamalıdır. Gedib-gələnə nəzarət edilmiş, qeydiyyat apıralımalıdır. Biz Qarabağın xaricilərin istedikləri vaxt gedib-gəlməsi haqqında öhdəlik göttürməmişik. Deməyim odur ki, Laçın və Zəngəzur dəhlizi məsələləri bir-birinə bağlıdır və mütləq həllini tapmalıdır".

Kənan Novruzov

103 il bundan əvvəl, 1918-ci il sentyabrın 15-də Azerbaycan və türk əsgərləri Bakını bolşevik-dəsnək işğaldən azad edərək Azerbaycan dövlət və təxələtin tərəfindən təmizləndi. Ziyarətde generallar da olub. Onlar abida öönüne ekili qoyulub. Sonra Azerbaycan və Türkəyin dövlət himmləri səsəndirilib. Xətirlədək ki, Bakının işğalçı erməni-bolşevik birələrindən azad olunmasından 103 il ötür.

"Bakı və Şuşa 103 il fərqlə, oxşar taktika ilə azad olunub"

Türkəyə dövlət başçısı Recep Tayyib Erdoğan əsrlərə qədər nümunəsi deyə bilerik ki, ister 1918-ci ilde, ister Birinci Qarabağ mühərribəsində, isterse de ondan sonra şəhid olanların hamisini intiqam alınb.

BDU-nun Jurnalistika fakültəsinin professoru, tarixçi-alim Nəsiman Yaqublu sözügedən tarixi hadisə baradə "Şərq"ə danışır. O bildirib ki, türk əsgərlərinin fədakarlığı unudulma-

Bu, tarixi əhəmiyyət daşıyan hadisədir. Bakı azad ediləndən sonra digər ərazilər, o cümlədən Xankəndi, Şuşa da düşməndən təmizləndi. Qafqaz İslam Ordusu təkcə Bakını, Şuşanı yox, həm də Azerbaycan dövlətçiliyini xilas etdi. Əger proseslər bəlli cərayan etməsəydi, Cümhuriyyət hökuməti Gəncədən kənarə cıxa bilməyəcəkdi. Onu da deymək ki, Nuru Paşanın rəhbərliyi altındakı ilk hərbi keçid 1918-ci il sentyabrın

15-də, ikinci 1919-cu ilin aprelində, üçüncü isə həmin ilin iyununda Xankəndi və Şuşada keçirildi".

N.Yaqublunun fikrincə, Qafqaz İslam Ordusunun ovaxtı destəyi iki dövlət arasındakı qardaşlığın əsasını qoydu:

"Üstündən yüz il keçməyin reğəman, bizi həmin yardımın bəhrəsinə görür. Ətən il Şuşa azad ediləndən de qardaş destəyini hiss etdi. 1918-ci ilde Bakı, 2020-ci ilde Şuşa düşməndən təmizləndən eyni taktikadən istifadə olundu. Belə ki, Qafqaz İslam Ordusu soyuq silahlarla Bakıya daxil olmuşdu, ətən il də azerbaycanlılar sildirmə qayalarla Şuşaya çıxdılar. Bu gün Azerbaycanla 16-dək türk mezarlırı var. Vətəndaşlarımız tez-tez həmin mezarlıqları ziyaret edirlər. Bu, bir dərəcədən təmizləndən təmizləndi. Xətirlədək ki, türk əsgərlərinin mühüm rolü olub".

Zəif, etibarsız hakimiyyət...

Təkrar səhvin sonu uçurumdur

Kənan Novruzov

Qəterin Baş nazirin müavini, Xarici işlər naziri Məmməd bin Abdul Rahman Al Tani bazar gülü Kabiləsindən. Bu bərədə jurnalistlərə "Taliban" hərəkatının Qəter siyasi ofisinin rəsmi nümayəndəsi Məmməd Sohail Şahin məlumat verib. O, müvafiq şəala belə cavab verib:

"Bəli, təsdiqləyirəm". İkinci bir məlumatda görə, tezliklə Əfqanistan Kabil hava limanında Rusiya və Türkiyədən təyyarələri qəbul edəcək. Bu bərədə mülki aviasiya departamentinin direktoru Maulavi Abdul Hadi Hamdar beyan edib. "Son bir neçə gündə Behreyin, Birleşmiş Ərab Əməlikləri, Qazaxistən, Qəter və Pakistan'dan uçuşlarımız olub, tezliklə Rusiya və Türkiyəyə reyslərə başlayacaqı", - deyə Hamdar bildirdi.

Taliblərin yüksək rütbeli komandanı Vahidulla Haşim isə bayan edib ki, əfqanlıstanlı qadınlar kışılarda birlükde İsləməmelidirlər. Beləliklə, Əfqanistan'dakı qadınların dövlət idarələrində, banklarda, mediyada, ekşə şirkətlərdə işləmək imkanından məhrum olacaqlar. Haşiminin sözlərinə görə, hərəkat Qərbin etirazına baxmayaraq, şərif və islam qanunları ilə bağlı baxışlarını tam şəkildə yerine yetirməyə qərar verib. "Zərif cinsin nümayəndəsləri yalnız kışılernin olmadığı yerde işləyə

bilecek", - deyə o, bildirib. Haşimi, evden konarda qadınlarla kişi arasında əlaqələrin həkimə getmek kimi müyyən şərtlərdə icaze veriləcəyini eləvə edib.

Bütün bunları onu deməye esas verir ki, "Taliban" hakimiyyətini uzunmüddət etmekdən ibarətdir.

Əfqanistandakı vəziyyət bərədə "Şərq"danışan BDU-nun müellimi, beynəlxalq məsələlər üzrə ekspert Sultan Zahidov qərarlarının gözlənilən olduğunu bildirir:

"Taliban" ölkədə təkhakimiyyətliliyini tam təmin edə bilməyib"

Rib: "İqtidara gələn istenilen qüvvə hakimiyyətinin möhkəmləndirməye çalışır. Məlum olduğu kimi, ölkədə sosial-iqtisadi vəziyyəti artırıcı, xeyli narazılıq var. "Taliban" in daxilde sabitlik, təkhakimiyyətlilik yaratmaq üçün beş tədbirlər görməsi təbidiir. Nəzərə almaq lazımdır ki, sözügedən radikal gruplaşmanın hələ ölkədə təkhakimiyyətliliyini tamamilə təmin edə bilməyib. Ona görə de "islahçılarla" xalqın heç olmasa, müyyən hissəsinin inanımı qazanmağı çalışır. Xarici siyaset baxımından Türkiyə, Qəter və Çinlə əlaqələr de təcəccübələr. Qətərlə "Taliban" in əlaqələri həmişə yaxşı olub. Qəter bu qruplaşmanın tənqidi ilə dövlətlər-

diger radikal qruplaşmalarla, o cümlədən "Əl-Qaide"yə sığınacaq verdi və bu, digər dövlətləri qıcıqlandırı. Cüñki kimse regionda radikal islamizm tərəfdarı deyil. Bu, terrora rəvac vermek deməkdir. Məhz həmin sebzənin qəhrəmanlığı "Taliban" hakimiyyətdə çox qala bilmədi. Indi hakimiyyətdə olanların böyük eksəriyyəti 1996-2001-ci illərdə də hökumətdə təmsil olundu. Çox güman, radikal qruplaşma fəaliyyətini istiqamətində ciddi deyişikliyin olmayacağı barədə məsaj verir. Daxilde qruplaşmanın olduğunu yaddan çıxarmamalıq. Bu, hökuməti zəiflədə bilər. Ümumiyyətlə, "Taliban" uzunömürlü olmaq isteyirse, gərək terroru himayə etməsin.

Şimal qonşumuzun seçki həzırlığını "Şərq"ə dəyərləndirən politoloq Azər Rəsidoğlu deyib ki, Rusiya Dövlət Dumasına keçirilən seçkilərə 4 partiyanın daha çox səs toplayacağını ehtimal etmək olar. Analitika görə, "Vahid Rusiya", "Liberal-Demokrat", "Komunist" və "Ədaletli Rusiya" siyasi təşkilatları parla-

diqəq yetirecək, səslerin hesablanması prosesini izleyəcəklər. Dövlət Dumasına seçkilərə bağlı ekşə ekspertlər ciddi nəticə deyişikliyi gözləmələr.

Şimal qonşumuzun seçki həzırlığını "Şərq"ə dəyərləndirən politoloq Azər Rəsidoğlu deyib ki, Rusiya Dövlət Dumasına keçirilən seçkilərə 4 partiyanın daha çox səs toplayacağını ehtimal etmək olar. Analitika görə, "Vahid Rusiya", "Liberal-Demokrat", "Komunist" və "Ədaletli Rusiya" siyasi təşkilatları parla-

Hakim elita mövqeyini daha da gücləndirəcək

Rusiyada seçki yolu ilə dəyişiklik imkansızdır

İsmayıllı Qocayev

Rusyanın Dövlət Dumasına 8-ci çağırış seçkiləri 17-19 sentyabrda keçiriləcək. Dumaya seçkilər hər beş iləndən bir qarışıq seçki sistemlə keçirilir. 450 nəfərlik Dövlət Dumasının 225 deputati proporsional, 225 deputati isə majoritar sistemlə seçilir. Dumaya seçkilərlə eyni gündə Rusyanın doqquz subyekti başçılarının birbaşa seçkiləri keçiriləcək.

Seçkide 14 partiyanın müvəffəq aparacağı bildirilib. Əslində, seçki sentyabrın 19-na təyin olunub. Ancadəyin 17-si və 18-də də səsverməyə sərəfat yaradılacaq. Parlamente düşmək üçün partiya etibarlı səslerin azı 5 faizi toplamalı, daire üzrə namızəd nisbi səs çoxluğu ilə etməlidir. Seçki marafonuna qoşulan partiyaların 4-ü indiki Dövlət Dumasında temsil olunan - Vahid Rusiya Partiyası, Kommunist Partiyası, Liberal Demokrat Partiyası, Ədəletli Rusiya Partiyasıdır. Rusiya Konstitusiyasına görə, baş nazır, baş nazırın müavinlərini və federal nazirləri prezidentin təqdimatı ilə Dövlət Duması təyin edir. Həkim Vahid Rusiya Partiyasına Təhlükəsizlik Şurası sedrinin müavini Dmitri Medvedev liderlik edir. 1965-ci ilin tevəllüdü Dmitri Medvedev 2005-ci ilin noyabrın-

"Bu ölkədə əsas söz sahibi hərbçilərdir və onlar hənsi qüvvəni dəstəkləsələr, onlar da hakimiyyətə gələcək"

landığını bildirib. Keşfiyyat xidməti vurğulayıb ki, Dövlət Dumasına keçiriləcək parlament seçkilərində təxibat olacaq ilə bağlı qurum əlində məlumatlar var: "Hənsi nöqtələrə zərbə hazırladığını müyyən etmiş". Qeyd edək ki, Azərbaycan Milli Məclisinin bir qrup deputati - Mixail Zabelin, Nizami Səfərov, Fatma Yıldırım və Şahin Seyidzadə Rusiyadakı seçkiləri müşahidə edəcək. Deputatlar öncə seçkilərə hazırlığın seviyyəsi ilə maraqlanacaqlar. Səsverme günü müxtəlif məntəqələrdən seçki prosesini müşahidə edəcək, vətəndaşların feallığına, səsverme prosesində seçicilərin hüquqlarının təmin olunmasına

mentədə təmsilçilik hüquq qazanacaqlar. Ray sorğularına görə, "Vahid Rusiya" 50 faizden çox, Kommunistlər 5 faiz, liberal demokratlar 10 faiz, "Ədaletli Rusiya" isə 8 faiz səs yiğəcək. Bir sözü, həkim partiya 450-dən çox səs alaraq, istədiyi qərarı keçirə biləcək. Kommunistlərin səsi bir qədər də qoxalacaq. Lakin onlar həlledici səs malik olmayaqlar. Yavlınski tərəfdarları bu dəfə mögləb olacaqlar. Müxalif düsərgənin tanınmış səmlərindən Aleksey Navalnıy tərəfdarlarının səsini necə olacaq də bəlli deyil. Ehtimal ki, onlar seçkini boykot edəcəklər. Navalnıy və Yavlınski birləşmə bilməməsi müxalifləti dəha da zəiflədəcək.

A.Rəsidoğlunun qənaətinə, seçkilərin nəticəsində hakim elita mövqelərinin daha da gücləndirəcək: "Seçkiden sonra müxalif etiraz edəcək, həkimiyət isə amansızlıqla etirazı yatıracaq və bütün dünya seçkiləri tənqid edəcək. Lakin nəticələri tənqidlər. Rusiyada seçki yolu ilə dəyişiklik imkansızdır. Bu ölkədə əsas söz sahibi hərbçilər və onlar hənsi qüvvəni dəstəkləsələr, onlar da hakimiyyətə gələcək. Seçki prosesində ciddi təxibat gözləmərim. Müyyən mitinq və aksiyalar ol a bilər, ancaq bunlar ciddi təsire malik olmayaçaq".

Ermənilərin son ümidi...

Ölkə çökdüyüne görə hər fürsətdə terrora baş vuracaqlar, bundan vaz keçməyəcəklər

İsmayıllı Qocayev

"Monax" ləqəbli keçmiş erməni zabiti Artur Ayvazyan dəha bir populist bəyənatla çıxış edib. O, Azərbaycana qarşı mübarizədə Ermenistanın yeganə çıxış yolunun terrorçu-diverziya qrupları yaratmaq olduğunu vurğulayıb. Qeyd edil ki, tarixə nəzərə salsaq, bunun ermənilərin son ümidi olduğunu görərlik:

"Biz sonradan PKK ilə de hər hansı bir yolla razılışa bilərik. Vəziyyət cox ciddidir, her gün bir addim geri çekilirik. Zəngəzür, ümumiyyətə, yaddan çıxın, o, əlimizden getdi. İndi İrevanda hamı bir-birini ittiham etməklə meşguldür".

Ekspertlərə görə, ermənilərənən Azərbaycana qarşı həmisi terror aktı gözlemək olar. Cüñki erməni terror teşkilatları tarixin müxtəlif mərhələlərində qanlı cinayətlər, külli qırğınlara imza atıblar. 1988-ci iləndən Azərbaycan erazisində davamlı terror aktları töredib. "20 Yanvar" metrosunu partladıqları. ASALA terror teşkilatı isə xarici ölkələrdə Türkiye diplomatlarını şəhid edib. Həmçinin, Qarabağda daşnakların, o cümlədən PKK və digər qüvvələrə bağlı terrorçuların olduğunu dair çoxsaylı faktları aşkarlanıb. Lakin şübhə yox ki, ermənilər terrora el atacaqı təqdirdə, Qarabaçın ham Konstitusiyaya, hem də bəyinəlxalq hüquqa dayanaraq, Qarabağda antiterror etməklənən arxasında Qərb ölkələrinin, o cümlədən Rusiyanın izləri var. Bir çox çırkın kampaniyalarını mehər ermənilər vasitəsi ilə reallaşdırıblar".

S.Hümbətov vurğulayıb ki, Ermenistanın terror fəaliyyəti dövlət seviyyəsindədir: "Ölkəyə rəhbərlik etmiş Robert Koçaryan, Serj Sarkisyan kimi şəxslər azərbaycanlılarla qarşı terror aktlarını, qanlı cinayətlərin, külli qırğınlara başlıcaq. Ayvazyan kimilərin sözündə reallıq odur ki, ermənilər hər fürsətdə terrora baş vuracaqlar və bundan vaz keçmeyecek. Ona görə de bu məsələdə sefərərə olmalı, atılan addımları dəha düzgün analiz etməyi bacarmalıq".

"Düşmən tərəfindən atılan addımları düzgün analiz etməliyik"

Kreml Azərbaycanın qərarlarını nəzərə alacaq

Rus hərbçilərin Qarabağdan çıxacağı ehtimalı yüksəkdir

Yegana Bayramova

Kreml geri addim atmağa məcbur etdi. Analitikin sözlerinə görə, rəsmi Bakı ikinci dəfə Xəzərin statusunun Şuşadan sonra Xankəndinə enması - Qarabağın tamamına nəzarət etməsinin karşısını aldı. Qarabağda Rusiya hərbçilərinin yerləşdirilməsi böyük güzəştimidir.

Rusiya hərbçiləri 10 noyabr bəyənatına riayet etməyərək səlahiyyətlərini aşır və faktiki erməni separatçılarını himaye edirlər. 9 ay erzində artan təxibatlar da bundan xəber verir. Bu sıraya Rusiya hərbçilərinin Ləçin dəhlizində "telimlər" keçirənəsindən, bayraq qaldırımdan və bölgədə təkinti işləri aparsından tətbiq olundu. İrənən gələcək təkinti işləri tətbiq olundu. Qarabağda buraxılmasına qədər faktları aid etmək olar.

10 noyabr bəyənatına görə, Azərbaycan istəmə 5 iləndən sonra Rusiya hərbçiləri Qarabağda tərk etməlidirler. Azərbaycan XİN-in bəyənatlarında və rəsmilərin açıqlamalarında "bölgədə müvəqət qərəblişlər" ifadəsi işlənir.

Yeni rəsmi Bakı və Azərbaycan cəmiyyətinə rusiya hərbçilərinin müddətindən sonra Qarabağda təkinti işləri aparsından tətbiq olundu. Rəsmi Bakı Rusiyanın təzyiqin artacaqını nəzəre alaraq "Əsrin müqaviləsi"ndən sonra Bakı-Novorosiysk kəmərini işə saldı. Rəsmi Bakı Kreml rahatlaşdırıldıqdan sonra Türkiyə və Qərb şirkətləri ilə birge Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru xətti və uyuşmaqla təsdiq olundu. Hazırda Azərbaycan nefti və qazı əsəsən Türkiye üzərində dünya bazarlarına çatdırılır. Bakı-Novorosiysk kəməri isə ara-sıra işləyir.

Kreml Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru xəttinin tikintisində mane olməsə də, təcili Tengiz-Novorosiysk kəməri inşa etdi. Kremlin möqsədi Qazaxistanda zəngin "Kaşaqan" yatağından çıxarılaçın neftin Rusiya erazisindən neqliini təmin etmək idi. Cüñki Kreml ehtiyat edirdi ki, Qazaxistanda əzəzli Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru xətti ilə neqəl edəcək. Qazaxistanda gün Rusiya marşrutundan tələsik inşa edilən Tengiz-Novorosiysk kəmərində isə təz-tez gəzərlər baş verir, neft Qara denizə axıdılır. İstifadə etse de, Bakı-Tbilisi-Ceyhan boru xəttindən yaranırlar. Moskvanın bu planı da alınmadı.

Növbədə Xəzərin dibi ilə qaz boru xəttinin tikintisi və Türkmenistan qazının Azərbaycan və Türkiyə üzərindən neqli məsəlesi gelir.

Rusiya buna da etiraz edir, ancaq argumenti yene zifdir, cünki özü Qara və Baltık dənizlərinin dibi ilə boru xəttleri inşa edərək Türkiyə və Avropana qaz neql edir".

E.Səhinoğlu vurğulayıb ki, Rusyanın yaxın keşmişdə Azerbaycanın qərarları ilə hesablaşdırılmışdır: "Qəzəbələrənən qərarları ilə başqa qərarları da nezərə alacaqını - hərbçilərinin Qarabağdan çıxaraq ehtimalı yüksəkdir: "1990-ci illərin əvvəllerində Rusyanın "Lukoyl" şirkəti pay almışdır. Yəni öz şirkətinin istirak etdiyi müqavilənin əleyhiyəsi. Bununla rəsmi Bakı

